

Fotoreportage

Bokashi maken

Input: Tulpenafval en overige stromen

Bedrijf: De With Nagele

Zelf compost maken

BOERDERIJ

Afbeelding 1 van 19 **volgende** »

Jan en Harry de With in Nagele (Fl.) maken voor het tweede jaar compost van al het organisch afval van hun akkerbouw- en bloembollenbedrijf. Dit moeten de telers anders afvoeren vanwege kans op verspreiding van ziekten. Dat kost op jaarbasis al gauw €2.000. Composteren is goedkoper.

Foto's: Sytze Bakker, tekst: Sytze Bakker en Luuk Meijering

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« **vorige** Afbeelding 2 van 19 **volgende** »

Het van oorsprong veebedrijf heeft een sleufsilo waarin de telers alle materiaal storten. Dit scheppen ze regelmatig door elkaar. Eerst met de heftruck, maar als de sleufsilo voller raakt, moet er een kraan aan te pas komen.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 3 van 19 volgende »

Een beeld van de stortplaats waar de verschillende restproducten liggen. Dit zijn vooral restanten die bij de verwerking van de tulpenbollen vrij komen, maar ook ondermaat aardappelen, uien en witlofstelen.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 4 van 19 volgende »

De telers maken de sleufsilo nu leeg voor de aanleg van een kuil waar het composteren werkelijk plaatsvindt. Extra stro maakt het product luchtig.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

Harry de With verdeelt vanuit een 20 literbus Micoferm over de hele sleufsilo. Per kuub is hiervan 1 à 2 liter nodig.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

MICROFERM

Microferm is een middel ter bevordering van de omzettingen in mest en composteren. Microferm bestaat uit een mengsel van micro-organismen (o.a. bacteriën en gisten) die zorgen voor een efficiëntere omzetting (fermentatie).
Ent Microferm regelmatig in de mestput, mesthoop, op plantenresten, ... Hierdoor verbetert de kwaliteit van het organische materiaal als voedingsstof voor de bodem

Dosering: (verdunnen met water voor een goede verdeling)

Drijfmest: maandelijks : 10 liter per 50 GVE, of 100 zeugen, of 200 vleesvarkens
Per ronde : 10 liter per 200 biggen, of 3 liter per 1000 vleeskuikens
Op stro : 1 liter per 4 paardern, of 4 GVE, of 10 geiten

Plantenresten: volle velds 50 liter per ha., of op de hoop 1 à 2 liter per m³

Duurzame bodemvruchtbaarheid

AGRITON

EM AGRITON BV, Molenstraat 10-1, 8391 AJ Noordwolde, www.agriton.com

Houdbaarheid in gesloten verpakking 6 maanden naar aangegeven datum. Na open direct verbruiken

« vorige Afbeelding 6 van 19 volgende »

Microferm is een mengsel van micro-organismen dat het omzettingsproces bevordert.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 7 van 19 volgende »

Kraanmachinist Hans Bom van loonbedrijf De Rijke in Nagele mengt de hoop tijdens en tussen het laden door. Zo komt het stro en de Microferm er al redelijk goed doorheen.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 8 van 19 volgende »

De pluspunten van het systeem aldus De With:
1 besparing afvoerkosten organisch materiaal;
2 besparing aanvoerkosten gft;
3 behoud mineralen binnen het eigen bedrijf;
4 opwaardering organischestofbalans;
5 een gezond bodemleven.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 9 van 19 volgende »

Tussentijds doet De With er stro bij en mengt het geheel goed. Er kan eventueel ook mest aan toegevoegd worden.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 10 van 19 volgende »

Jan Hoekstra van het gelijknamig loonbedrijf Hoekstra in Oosterzee (Fr.) brengt de grondstof voor de compost met een Massey Ferguson 7490 en een grote mestverspreider op de plek waar de kuil komt.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 11 van 19 volgende »

De verticale walsen verdelen en mengen het product perfect tot een homogene massa die straks mooie compost geeft.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 12 van 19 volgende »

Er ontstaat een strakke bult van ongeveer 200 ton. De totale kosten hiervoor bedragen zo'n €1.250. Dat is minder dan de afvoerkosten van het restmateriaal.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 15 van 19 volgende »

En dan met een touw de breedte van het plastic kleed bepalen.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 13 van 19 volgende »

Als het storten klaar is, werken de telers met heftrucks de kuil af, zodat het plastic er op kan om de kuil luchtdicht af te dekken.

« vorige Afbeelding 16 van 19 volgende »

De 12 meter brede rol wordt met behulp van de lepels van twee heftrucks uitgerold. Met z'n tweeën is het dan goed te doen.

« vorige Afbeelding 17 van 19 volgende »

Vanwege de wind leggen de telers eerst de zijkant met zand vast, voordat ze het hele kleed er over trekken.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 18 van 19 volgende »

Het plastic moet er strak over en luchtdicht sluiten. Het composteringsproces duurt ongeveer acht weken. De compost rijdt De With dit voorjaar uit op het aardappelland.

Zelf compost maken

BOERDERIJ

« vorige Afbeelding 19 van 19 »

Jan de With laat hier een restant zien van het eerste jaar en vertelt dat je heel secuur moet werken om een mooie bult Bokashi-compost te maken. Nauwkeurig werken is heel belangrijk, zodat alle eventuele ziektekiemen en onkruid goed verteren en er schone en veilige compost overblijft.